

Parking Authority Curaçao

Beheer en exploitatie van openbare
parkeerplaatsen en -terreinen in

Punda en Otrobanda

VERVOLGONDERZOEK

14 november 2018

Registratienummer: 2018-005

Inhoudsopgave

RAPPORT IN HET KORT	3
Samenvatting	3
Conclusies	3
Aanbevelingen	5
RAPPORT RESUMÍ	6
Resúmen	7
Konklushon	7
Rekomendashonnan	9
1. INLEIDING	11
2. OPZET VAN HET ONDERZOEK	13
2.1 Doel van het onderzoek	13
2.2 Aard en reikwijdte van het onderzoek	13
2.3 Aanpak van het onderzoek	13
3. BEVINDINGEN MET BETREKKING TOT ONDERNOMEN ACTIES DOOR DE MINISTER	14
3.1. Ontbrekende beheersovereenkomst	15
3.2. Berekening van de gebruiksrechtvergoeding	16
3.3. Vorderen van de gebruiksrechtvergoeding	17
3.4. Afleggen van verantwoording	20
3.5. Analyseren van de rapportages	21
4. ONTWIKKELINGEN RONDOM HET PARKEREN IN DE BINNENSTAD	23
4.1 Het formuleren van een nieuw parkeerbeleid voor de binnenstad	23
3.2 Afsluiten beheersovereenkomst met PAC	25
3.3 Optreden tegen overtreding van de Parkeermeterverordening	25
3.4 Het voorzien van de parkeermeters van het wapen van Curaçao	27
5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	29
5.1 Conclusie	29
5.2 Aanbevelingen	30
6. AMBTELIJKE EN BESTUURLIJKE REACTIE	32
7. NAWOORD REKENKAMER	33

Rapport in het kort

Samenvatting

De Algemene Rekenkamer Curaçao (hierna: de Rekenkamer) heeft in opvolging van het onderzoek dat zij in juni 2011 heeft verricht naar het beheer en de exploitatie van de openbare parkeerplaatsen en -terreinen in Punda en Otrobanda, een vervolgonderzoek verricht. Dit vervolgonderzoek was bedoeld om vast te stellen of de minister belast met de portefeuille van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (hierna: de minister) maatregelen heeft getroffen om de tekortkomingen die de Rekenkamer in haar rapport heeft aangekaart, weg te werken en of de maatregelen daartoe hebben bijgedragen. In dat kader hebben wij gekeken naar de ontwikkelingen rondom het parkeren in de binnenstad.

In augustus 2014 hebben wij dit vervolgonderzoek aangekondigd bij de toenmalige minister. De verwachting was dat de regering in een periode van ruim twee jaar voldoende ruimte had om de nodige acties te ondernemen om de door ons gesignaleerde tekortkomingen weg te werken. Doordat wij geen informatie kregen van het Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (hierna: het Ministerie van VVRP) is het onderzoek gestaag verlopen. Pas in de tweede helft van januari 2018 heeft het Ministerie van VVRP ons informatie verstrekt over de ontwikkelingen rondom het parkeren in de binnenstad en de Parking Authority Curaçao (hierna: PAC).

Conclusie

Op basis van onze bevindingen concluderen wij dat de ministers die belast waren met de portefeuille van VVRP, sinds de publicatie van ons rapport 'Onderzoek naar het beheer en de exploitatie van parkeerplaatsen en -terreinen' in 2012, de aanbevelingen van de Rekenkamer niet hebben opgevolgd.

Onze conclusie is gebaseerd op de volgende feiten:

1. Er is tot nu toe geen beheersovereenkomst afgesloten met PAC. Als gevolg hiervan heeft het Ministerie van VVRP nog geen formele afspraken gemaakt met PAC over de hoogte van de gebruiksrechtvergoeding. Momenteel is het Ministerie van VVRP naar haar zeggen in onderhandeling met PAC. Tot nu toe heeft de minister alleen een beleidsnota inzake het parkeren in de binnenstad vastgesteld.

2. De overheid heeft ondanks dat PAC zich op zijn inschrijvingsbiljet gecommitteerd heeft om 25% van de geprojecteerde opbrengsten aan gebruiksrechtvergoeding te betalen, nog steeds geen gebruiksrechtvergoeding gevorderd van PAC. Hierdoor heeft de overheid over de periode 2010 tot en met 2016 meer dan NAf 3 miljoen aan inkomstenderving geleden. Door de verstreken tijd en het feit dat de overheid nooit aanstalten heeft gemaakt om de gebruiksrechtvergoeding van PAC te vorderen loopt de overheid het risico dat een deel van de vordering voor verjaring in aanmerking komt en achteraf moeilijk kan worden opgeëist.
3. Het Ministerie van VVRP heeft de rapportage over 2010 niet door PAC laten aanpassen. Hierdoor heeft het Ministerie van VVRP geen analyse gedaan van de rapportage 2010 en is geen overleg gepleegd met PAC.
4. PAC heeft over de periode 2011 tot en met 2016 de vereiste kwartaalrapportages niet uitgebracht aan het Ministerie van VVRP. Het Ministerie van VVRP heeft deze informatie ook niet van PAC opgeëist. Als gevolg van het uitblijven van de vereiste verantwoordingen van PAC heeft het Ministerie van VVRP geen overleg met PAC gehad en kon zij geen toezicht houden op de functionering van PAC voor wat betreft de uitvoering van het parkeerbeleid. Het Ministerie van VVRP kon hierdoor niet bewaken dat het parkeerbeleid wordt uitgevoerd en of de verwachte effecten worden opgeleverd.
5. PAC heeft geen jaarrekeningen uitgebracht die voorzien zijn van een controleverklaring. De jaarrekeningen van PAC zijn voorzien van een samenstellingsverklaring. Door het ontbreken van gecontroleerde jaarrekeningen is er geen zekerheid over de betrouwbaarheid van de cijfers. Voor het bepalen van de werkelijk verschuldigde gebruiksrechtvergoeding dient zekerheid te bestaan over de getrouwheid van de verantwoorde parkeeropbrengsten. Deze zekerheid wordt verkregen als de opbrengsten gecontroleerd zijn door een accountant en voorzien zijn van een goedkeurende controleverklaring.

Uit de beoordeling van de ontwikkelingen rondom het beheer en de exploitatie van de parkeerplaatsen en -terreinen door PAC hebben wij geconstateerd dat:

1. het bekeuren van overtreders van de Parkeermeterverordening in plaats van het klemmen van wielen niet mogelijk is zolang de Wegenverkeersverordening niet wordt aangepast;
2. de parkeermeters zonder medeweten en toestemming van de overheid door PAC zijn voorzien van een afbeelding van het wapenschild (wapen) van

Curaçao. Bovendien wijkt deze afbeelding af van het wapen van het wettelijke voorgeschreven ontwerp;

3. de overheid geen regels heeft uitgevaardigd waarin het gebruik van het wapen is voorgeschreven;
4. diverse winkels in de stad zijn gesloten. Wij konden echter niet vaststellen of er sprake is van een causaal verband tussen het betaald parkeren in de binnenstad, het klemmen van wielen en de sluiting van deze winkels.

De minister heeft in haar reactie van 9 november 2018 aangegeven dat het proces om een optimaal niveau te bereiken van het beheer van de openbare parkeerplaatsen en terreinen in de binnenstad forse inspanningen vraagt van haar ministerie. Tot nu toe zijn de gesprekken met PAC voor het formaliseren van een beheersovereenkomst en het innen van de verschuldigde gebruiksrechtvergoeding niet afgerond.

Aanbevelingen

Op basis van onze bevindingen hebben wij de minister aanbevolen om het proces voor het formaliseren van de afspraken met PAC te bespoedigen en:

1. In de beheersovereenkomst te doen vastleggen dat:
 - a. de gebruiksrechtvergoeding berekend dient te worden uitgaande van het percentage van 25% waarvoor PAC zich heeft gecommitteerd op de inschrijvingsformulier;
 - b. PAC de achterstallige gebruiksrechtvergoeding alsnog moet afgedragen;
 - c. PAC haar jaarrekeningen alsnog door een accountant dient te laten controleren en te doen voorzien van een controleverklaring. Op basis van de gecontroleerde parkeeropbrengsten dient de minister de verschuldigde gebruiksrechtvergoeding te laten berekenen;
 - d. PAC zowel de achterstallige als de toekomstige gebruiksrechtvergoedingen tijdig aan de overheid dient af te dragen. De minister zal hierin duidelijk doen vermelden per welke datum de vergoeding in de landskas gestort dient te worden en welke sanctie zal worden opgelegd bij het niet nakomen van de betalingsverplichting;
 - e. PAC in het vervolg de vereiste kwartaalrapportages en de gecontroleerde jaarrekeningen tijdig moet indienen. Er dient duidelijk te worden vermeld per welke datum de rapportages moeten worden ingediend, bij wie en welke informatie de rapportages dienen te bevatten; en

- f. op het moment dat de Wegenverkeersverordening wordt aangepast het uitschrijven van processen-verbaal in plaats van het klemmen van wielen mogelijk wordt. De Wegenverkeersverordening dient ten aanzien van dit aspect te worden aangepast.
2. juridisch advies in te winnen over het alsnog vorderen van de achterstallige gebruiksrechtvergoeding van PAC;
3. de Secretaris Generaal (hierna: de SG) op te dragen om ervoor te zorgen dat het Ministerie in het vervolg de toezichtfunctie naar behoren uitvoert door:
 - a. te bewaken dat de rapportages tijdig worden ingediend;
 - b. de rapportages te analyseren;
 - c. de bevindingen met PAC te bespreken en aansturen op zo nodige correctieve maatregelen; en
 - d. verslag hierover aan de minister uit te brengen.
4. in samenwerking met het Ministerie van Economische Ontwikkeling een economisch beleid te laten formuleren gericht op het aantrekkelijk maken van de binnenstad met nadruk op de presentatie van de winkels en de kwaliteit en variëteit van hun productenaanbod;
5. te doen nagaan of het gebruik van het wapen van Curaçao ergens is geregeld. Indien inderdaad blijkt dat dit niet het geval is bevelen wij de minister aan om het daarheen te doen leiden dat er regels worden uitgevaardigd waarin het gebruiken van het wapen wordt geregeld en waar toestemming voor moet worden gevraagd; en
6. PAC erop te attenderen dat zij zonder toestemming van de overheid een (aangepaste) afbeelding van het wapen van Curaçao op haar parkeermeters heeft geplaatst.

Wij bevelen de Staten aan om gebruik te maken van haar recht om vragen te stellen nu de besprekingen nog gaande zijn, zo snel mogelijk aan de minister te vragen binnen welk tijdsbestek een beheersovereenkomst met PAC zal worden afgesloten en of de minister rekening houdt met de aanbevelingen van de Rekenkamer bij het sluiten van de beheersovereenkomst. Tevens bevelen wij de Staten aan om de minister erop aan te dringen dat de gebruiksrechtvergoeding alsnog wordt geïnd.

Rapòrt resumé

Resúmen

Kontraloria General di Kòrsou (di awor padilanti: Kontraloria) a hasi un investigashon di siguimentu di e investigashon ku Kontraloria a hasi na yüni di 2011 tokante maneho i eksplotashon di e lugá- i terenonan públiko pa stashoná den Punda i Otrobanda. E investigashon di siguimentu akí ta tin komo meta pa determiná si e minister enkargá ku e kartera di Tráfiko, Transporte i Planifikashon Urbano (di awor padilanti: minister) a tuma medida pa eliminá e defektonan ku Kontraloria a señalá den su rapòrt, i si e medidanan akí a kontribuí na esaki. Den e kuadro ei, nos a wak e desaroyonan alrededor di stashonamentu den sentro di siudat.

Na ougùstùs di 2014 nos a anunsiá e investigashon di siguimentu akí na e minister di e tempu ei. E ekspektativa tabata ku den un periodo di dos aña gobièrnu lo tabatin suficiente espasio pa tuma e akshonnan nesesario pa eliminá e defektonan ku nos a konstatá. Pa motibu ku nos no tabata haña informashon di Ministerio di Tráfiko, Transporte i Planifikashon Urbano (di awor padilanti: Ministerio di VVRP), e investigashon a kana lento. Ta apénas den e di dos mitar di yanüari 2018 Ministerio di VVRP a suministrá na nos informashon tokante e desaroyonan alrededor di stashonamentu den sentro di siudat i di Parking Authority Curaçao (di awor padilanti: PAC).

Konklushon

A base di nos resultadonan nos ta konkluí ku e ministernan ku tabata enkargá ku e kartera di VVRP desde publikashon di nos rapòrt, 'Investigashon di e maneho i eksplotashon di e lugá- i terenonan di stashoná' na 2012, no a sigui e rekomendashonnan di Kontraloria.

Nos konklushon ta basá riba e siguiente echanan:

1. Te ainda no a sera un akuerdo di maneho ku PAC. Komo konsekuensia di esaki, Ministerio di VVRP ainda no a hasi palabrashon formal ku PAC tokante suma di e kompensashon pa derechi di uso. Na e momentu akí, segun Ministerio di VVRP, nan ta den negosiashon ku PAC. Te ku awor, e minister a akordá solamente un nota di maneho tokante stashonamentu den sentro di siudat.
2. Apesar ku PAC a komprometé su mes riba su nota di inskripshon pa paga 25% di su entradanan na kompensashon pa derechi di uso, ainda gobièrnu no a eksigí e

kompensashon aki di PAC. Dor di esaki, gobièrnu a sufri un pèrdida di entrada te ku aña 2016 di mas di 3 mion florin. Dor di e tempu transkurí i e echo ku gobièrnu no a hasi ningun intento pa kobra e kompensashon di PAC, gobièrnu ta kore e riesgo ku un parti di e debe por bini na remarke pa 'verjaring' i ku despues lo bira difísil pa kobr'è.

3. Ministerio di VVRP no a laga adaptá e informe di 2010 di PAC. Dor di esaki, Ministerio di VVRP no a hasi un análisis di e informe di 2010 i no a tene konsulta ku PAC.
4. PAC no a entregá e informenan di kuartal pa 2011 te ku 2016 na Ministerio di VVRP. Ministerio di VVRP no a eksigí e informashon akí di PAC tampoko. Dor ku PAC no a entrega e kuantanan eksigí, Ministerio di VVRP no a tene konsulta ku PAC i e no por a supervisá funshonamentu di PAC pa loke ta trata ehekushon di e maneho di stashonamentu. Pa e motibu akí, Ministerio di VVRP no por a kontrolá si e maneho di stashonamentu ta wòrdu ehekutá i si e efektonan deseá ta wòrdu lográ.
5. PAC no a publiká kuenta anual ku un deklarashon di kontrol di accountant (*accountantsverklaring*). E kuantanan anual di PAC tin un deklarashon di komposishon di accountant (*samenstellingsverklaring*). Dor di falta di kuantanan anual ouditá no tin garantia tokante konfiabilidad di e sifranan. Pa por determiná e debe real di e kompensashon pa derechi di uso, mester tin garantia tokante konfiabilidad di e entradanan di stashonamentu. Tin e garantia akí si e entradanan wòrdu kontrolá dor di un accountant i a haña un deklarashon di kontrol aprobá.

Evaluando e desaroyonan alrededor di maneho i eksplotashon di lugá- i terenonan di stashonamentu dor di PAC, nos a konstatá ku:

1. multamentu di esunnan ku violá e ordenansa di meter di stashonamentu na lugá di klèmentu di wil no ta posibel tanten ku e ordenansa di tráfiiko no wòrdu adaptá;
2. PAC a pone un imágen di eskudo di Kòrsou riba e meternan di stashonamentu sin konosementu i pèrmit di gobièrnu. Ademas, e imágen aki no ta kuadra ku e diseño fihá den lei;
3. gobièrnu no a publiká regla pa uso di e eskudo; i
4. vários negoshi a sera den sentro di siudat. Nos no por a determiná si tin un relashon kousal entre pagamentu pa stashoná den sentro di siudat, klèmentu di wil i e seramentu di e negoshinan akí.

E minister a indiká, den su reakshon di 9 novèmber 2018, ku e proseso pa logra un nivel optimal di maneho di e lugá- i terenonan públiko di stashonamentu den sentro di siudat ta rekerí esfuerso pisa di parti di su ministerio. Te ku awor, e kòmbersashonnan ku PAC pa formalisashon di un akuerdo di maneho i kobransa di e debe di e kompensashon pa derechi di uso no a finalisá.

Rekomendashon

A base di nos resultadonan, nos a rekomendá minister pa aselerá e proseso di formalisashon di e palabrashonnan ku PAC i:

1. stipulá den e akuerdo di maneho ku:
 - a. e kompensashon pa derechi di uso mester wòrdu kalkulá a base di e porsentahe di 25 ku PAC a komprometé su mes kuné riba e nota di inskripshon;
 - b. ainda PAC mester paga e kompensashon pa derechi di uso atrasá;
 - c. ainda PAC mester laga un accountant kontrolá su kuentanan anual i sòru pa nan tin un deklarashon di kontrol di accountant. Basá riba e entradanan di stashonamentu, minister mester laga kalkulá e debe di e kompensashon pa derechi di uso;
 - d. PAC mester paga gobièrnu, tantu e kompensashonnan pa derechi di uso atrasá komo esunnan koriente, na tempu. Minister lo mester menshoná klaramente den esaki pa ki fecha e kompensashon mester ta depositá den kaha di pais i ki sanshon lo imponé den kaso ku no kumpli ku e obligashon di pago;
 - e. di awor pa dilanti, PAC mester entregá e informenan di kuartal i e kuentanan anual ouditá na tempu. Mester stipulá klaramente pa ki fecha e informenan mester wòrdu entregá, serka ken, i ki informashon nan mester kontené; i
 - f. na momentu ku e ordenansa di tráfiiko wòrdu adaptá, e skirbimentu di prosèsverbal na lugá di ponementu di klèm na wil ta bira posibel. E ordenansa di tráfiiko mester wòrdu adaptá riba e aspekto akí.
2. buska konseho hurídiko tokante kobramentu di e kompensashon pa derechi di uso atrasá di PAC;
3. enkargá Sekretario General (di awor pa dilanti: e SG) pa sòru pa, di awor pa dilanti, Ministerio ehekutá e funshon di supervishon apropiadamente dor di:
 - a. kontrolá ku e informenan ta wòrdu entregá na tempu;
 - b. analisá e informenan;
 - c. konsultá e resultadonan ku PAC i guia e proseso pa yega na medidanan di korekshon; i

- d. relatá tokante esaki na minister.
4. den koperashon ku Ministerio di Desaroyo Ekonómiko, laga formulá un maneho ekonómiko dirigí riba hasi sentro di siudat atraktivo, ku énfasis riba presentashon di e negoshinan i e kalidat i variedat di e produktonan ku nan ta ofresé;
 5. laga verifiká si uso di e eskudo di Kòrsou ta reglá un kaminda. Si resultá ku esei no ta e kaso, nos ta rekomendá minister pa laga preskribí regla pa uso di e eskudo i unda mester pidi pèrmit pa esaki; i
 6. pa hala PAC su atenshon ku nan a pone un imágen adaptá di e eskudo di Kòrsou riba nan meternan di stashonamentu sin pèrmit di gobièrnu.

Nos ta rekomendá Parlamento pa, awor ku e kòmbersashonnan ainda ta tumando lugá, nan hasi uso di nan derechi di hasi pregunta i mas pronto posibel puntra minister pa ki tempu e akuerdo di maneho ku PAC lo wòrdu será i si e minister ta tene kuenta ku e rekomendashonnan di Kontraloria durante seramentu di e akuerdo di maneho. Ademas nos ta rekomendá Parlamento pa insistí serka minister pa no keda sin kobra e kompensashon pa derechi di uso atrasá.

1. Inleiding

De Algemene Rekenkamer Curaçao (hierna: de Rekenkamer) heeft in juni 2011 een onderzoek verricht naar het beheer en de exploitatie van de openbare parkeerplaatsen en -terreinen in Punda en Otrobanda. Het beheer en de exploitatie van deze parkeerplaatsen en -terreinen wordt uitgevoerd door de Parking Authority Curaçao (hierna: PAC).

Op 23 juni 2011 hebben wij terzake een mededeling met aanbevelingen uitgebracht aan de minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (hierna: de minister). Aan de minister is toen de gelegenheid gegeven om maatregelen te treffen teneinde de gesignaleerde tekortkomingen weg te werken. Op 29 maart 2012 is het rapport (020/12/CUR) inclusief de reactie van de minister aan de Staten aangeboden.

In augustus 2014 hebben wij een vervolgonderzoek aangekondigd bij de minister. De verwachting was dat de minister in een periode van ruim twee jaren voldoende ruimte had om de nodige acties te ondernemen om de door ons gesignaleerde tekortkomingen weg te werken.

Volgens onze gebruikelijke procedure hebben wij in september 2014 een startgesprek gehad met de Secretaris Generaal (hierna: de SG) van het Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (hierna: het Ministerie). In dit gesprek is het vervolgonderzoek aan de SG toegelicht en de voor dit vervolgonderzoek benodigde informatie opgevraagd. Door de SG zijn wij op de hoogte gesteld dat de Stichting Overheidsaccountantsbureau (hierna: SOAB) in opdracht van het Ministerie van Economische Ontwikkeling (hierna: het Ministerie van EO) bezig was met een onderzoek naar PAC en dat het Ministerie van EO in afwachting was van de formele ontvangst van dit rapport om met een plan van aanpak te komen richting PAC.

In afwachting van het rapport van de SOAB hebben wij het vervolgonderzoek gestaakt zodat het Ministerie van VVRP de kans kon krijgen om op basis van het eerder uitgebrachte rapport van de Rekenkamer en het rapport van de SOAB de nodige acties te ondernemen om de tekortkomingen weg te werken.

In mei 2015 hebben wij door tussenkomst van de SG het rapport¹ van de SOAB ontvangen van het Ministerie van EO.

Na ontvangst van bovengenoemd rapport heeft de Rekenkamer het vervolgonderzoek in juli 2015 voortgezet. In de periode hierna tot en met december 2017 hebben wij ondanks herhaaldelijke verzoeken geen informatie ontvangen van het Ministerie van VVRP om het onderzoek af te kunnen ronden. Pas in de tweede helft van januari 2018 heeft het Ministerie van VVRP ons informatie verstrekt over de ontwikkelingen rondom PAC.

Volgens de SG konden zij geen informatie aan ons verstrekken aangezien zij nog bezig waren met het formuleren van een beleid inzake het parkeren in de binnenstad. Bovendien heeft de SG aangegeven dat door de wisseling van ministers gedurende die periode het ministerie nog geen definitief standpunt heeft kunnen innemen over dit onderwerp.

¹ Rapport 14/0739C/JH: 'Advies omtrent de hoogte van af te dragen gebruiksrecht door PAC en mogelijke tariefaanpassing'.

2. Opzet van het onderzoek

2.1 Doel van het onderzoek

Met dit vervolgonderzoek wordt beoogd om de Staten en het volk te informeren over de voortgang van de implementatie van de aanbevelingen van de Rekenkamer en of de door de minister genomen maatregelen toereikend zijn geweest. De maatregelen worden door de Rekenkamer als toereikend beschouwd indien zij hebben bijgedragen aan het wegwerken van de tekortkomingen. Voor het beoordelen van de implementatie van de aanbevelingen is ook gekeken naar de ontwikkelingen met betrekking tot het parkeren in de binnenstad.

De centrale vraag van dit onderzoek luidt dan ook als volgt:

Zijn de door de Rekenkamer voorgestelde aanbevelingen opgevolgd door de minister en hebben de genomen maatregelen bijgedragen tot het wegwerken van de tekortkomingen?

2.2 Aard en reikwijdte van het onderzoek

Het vervolgonderzoek is beperkt tot uitsluitend de maatregelen/acties die door de minister zijn genomen. De kosten verbonden aan deze maatregelen/acties vallen buiten de scope van dit onderzoek.

2.3 Aanpak van het onderzoek

Om een beeld te krijgen van de acties die door het Ministerie van VVRP zijn ondernomen, hebben wij gesprekken gevoerd met diverse actoren die betrokken zijn bij het parkeren in de binnenstad. De actoren die door ons zijn geïnterviewd, zijn de SG van het Ministerie van VVRP, de directeur van PAC, vertegenwoordigers van de Downtown Management Organization (hierna: DMO) en de Sosiedat di Komersiantenan di Otrobanda (hierna: SKO). Verder hebben wij diverse documenten geraadpleegd (hiervoor zie bijlage 1).

3. Bevindingen met betrekking tot ondernomen acties door de minister

Uit het interview dat wij hebben gehouden met het Ministerie van VVRP, blijkt dat de diverse ministers die in de periode 2012 tot en met 2016 verantwoordelijk waren voor de portefeuille van VVRP (in ruim bijna 5 jaar tijd), geen concrete acties hebben ondernomen om de tekortkomingen weg te nemen die de Rekenkamer in haar voorgaande rapport gesignaleerd heeft.

De belangrijkste tekortkomingen waarover wij toetertijd hebben gerapporteerd betreffen:

1. het ontbreken van een schriftelijke beheersovereenkomst tussen de overheid en PAC;
2. het ontbreken van formele afspraken tussen de overheid en PAC over de berekeningswijze van de gebruiksrechtvergoeding;
3. het niet betalen van de gebruiksrechtvergoeding door PAC en het niet invorderen hiervan door de overheid;
4. het niet voldoen van de rapportage van PAC over het jaar 2010 aan de eisen die gesteld zijn in het bestek. Zowel de inhoudelijke eisen als de eis inzake certificering van de jaarrekeningen; en
5. het ontbreken van rapportages vanaf 2011 waardoor deze niet door het Ministerie van VVRP konden worden geanalyseerd en de bevindingen konden worden vastgelegd en besproken met PAC.

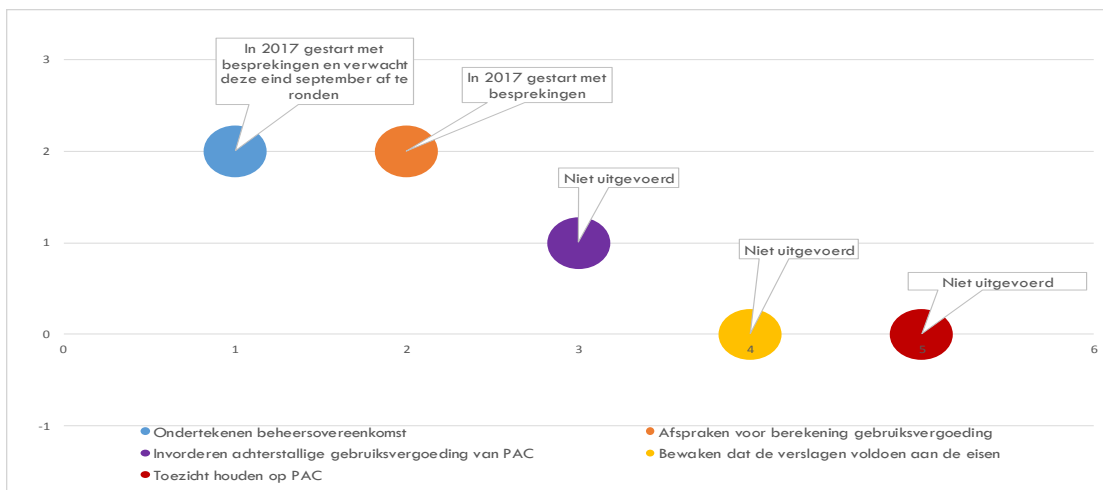
Pas in 2016 is gestart met het formuleren van een parkeerbeleid voor de binnenstad en eind 2017 is gestart met besprekingen voor het formaliseren van een beheersovereenkomst.

In figuur 1 geven wij de vijf aanbevelingen met hun status weer.

De Y-as geeft de score van de fase van de implementatie van de aanbevelingen weer tussen 0 tot 3, waarbij:

- een score 0 betekent dat er nog geen actie is ondernomen;
- een score 1 betekent dat is gestart met een actie;
- een score 2 betekent dat de overheid bezig is met het ondernemen van acties; en
- een score 3 betekent dat de acties zijn afgerond.

Figuur 1 Stand van zaken implementatie aanbevelingen Rekenkamer

In het overzicht in bijlage 2 wordt een beeld gegeven van de stand van zaken met betrekking tot de acties die zijn ondernomen om deze tekortkomingen weg te nemen en wat de gevolgen voor het niet nemen van de nodige maatregelen kunnen zijn.

In de navolgende paragrafen wordt nader ingegaan op de status van de implementatie van de aanbevelingen.

3.1. Ontbrekende beheersovereenkomst

Ondanks dat in het bestek is vermeld dat de opdracht tot het beheren van de parkeerplaatsen en -terreinen in de binnenstad middels een overeenkomst gegund zal worden blijkt dat tot nu toe geen beheersovereenkomst is getekend met PAC. Volgens de SG is het Ministerie van VVRP momenteel in gesprek met PAC om alsnog een contract te ondertekenen.

Bij het bespreken van de voorwaarden van een contract dient normaliter rekening te worden gehouden met de looptijd van de opdracht die destijds aan PAC is gegeven. In de opdrachtbrief voor het verstrekken van het beheer en de exploitatie van de parkeerplaatsen en -terreinen is echter geen aanvangsdatum en looptijd vermeld. Wel is in de opdrachtbrief verwezen naar het bestek. In het bestek is uitgegaan van een startdatum van 1 januari 2007 en een looptijd van 10 jaar. Uitgaande hiervan zou de opdracht per 31 december 2016 aflopen, echter de opdrachtverstrekking is pas in september 2009 gedaan. De opdrachtbrief is immers gedateerd 17 september 2009.

Op basis van de datum van de opdrachtverstrekking zou de opdracht uitgaande van de looptijd van 10 jaar op 17 september 2019 moeten aflopen.

In het bestek is geen mogelijkheid vermeld voor verlenging van de opdracht. In hoofdstuk 4 van het bestek is in paragraaf 4.2 vermeld dat de overeenkomst een looptijd van 10 jaar heeft waarna het beheer opnieuw zal worden aanbesteed. Verder is vermeld: “de overeenkomst eindigt van rechtswege uiterlijk 31 december 2016, zonder verdere meldingsplicht van de zijde van de opdrachtgever”. Dus uitgaande van de datum van de opdrachtverstrekking zijnde 17 september 2009 zal de opdracht voor het beheer van de parkeerplaatsen en -terreinen in de binnenstad van rechtswege op 16 september 2019 eindigen.

Wij hebben van het Ministerie van VVRP begrepen dat zij rekening houden met de datum waarop PAC officieel met de parkeeractiviteiten is begonnen, zijnde 1 februari 2010. In de bespreking van de resultaten van het onderzoek met de minister heeft zij aangegeven de datum van aanvang van de werkzaamheden als startdatum te zullen hanteren en dat deze datum in de beheersovereenkomst zal worden vastgelegd.

Uitgaande van dit standpunt van de minister zal de opdracht van rechtswege per 31 januari 2020 moeten aflopen. De bepaling dat de opdracht na 10 jaar van rechtswege eindigt dient te worden overgenomen in de af te sluiten beheersovereenkomst.

3.2. Berekening van de gebruiksrechtvergoeding

In de administratieve bepalingen in paragraaf 4.5 van het bestek is vermeld dat de opdrachtnemer, in dezen PAC, gebruiksrecht verschuldigd is aan de opdrachtgever. Ten aanzien van het gebruiksrecht is hierin vermeld dat de afdracht van het gebruiksrecht maandelijks moet worden gedaan en dat de hoogte van de afdracht jaarlijks wordt herzien indien de parkeertarieven verhoogd worden. In het bestek is geen tarief danwel een percentage voor de berekening van de hoogte van het gebruiksrecht bepaald.

Global Metals die de taken van de Parking Authority uitvoert, heeft zich echter bij het inschrijven op het project ‘het beheer en exploitatie van openbare parkeerplaatsen en -terreinen in Punda en Otrobanda’ verbonden met een inschrijfsom van NAF 5.500.527. Onder inschrijfsom wordt zoals vermeld in paragraaf 3.2.3 van het bestek verstaan ‘de vergoeding voor het gebruiksrecht’.

Bij dit onderdeel heeft Global Metals op het formulier het volgende ingevuld “**25% van de geprojecteerde opbrengsten gedurende de concessie termijn van 10 jaar**”.

Hieruit concluderen wij dat PAC zich heeft verbonden tot het betalen van een gebruiksrechtvergoeding van 25% van de geprojecteerde parkeeropbrengsten.

3.3. Vorderen van de gebruiksrechtvergoeding

Zoals reeds vermeld in de voorgaande paragraaf heeft PAC zich verbonden voor de uitvoering van het project voor een bedrag van afgerond NAF 5.5 miljoen welk bedrag gebaseerd is op 25% van de geprojecteerde opbrengsten over de periode van 10 jaar. Het toenmalige Bestuurscollege van het Eilandgebied Curaçao heeft het opdracht aan PAC verstrekt voor dit bedrag.

In de bespreking met de directeur van PAC heeft hij aangegeven dat PAC door een lagere bezetting de geprojecteerde opbrengsten niet heeft behaald en dus moeilijk over de geprojecteerde opbrengsten gebruiksrechtvergoeding kan betalen. In haar jaarrekeningen heeft PAC vermeld nog te moeten onderhandelen met de overheid over de te betalen gebruiksrechtvergoeding. Aangezien PAC moeite heeft om over de geprognostiseerde opbrengsten de gebruiksrechtvergoeding te betalen hebben wij een berekening gemaakt van de jaarlijkse gebruiksrechtvergoeding die PAC zou moeten betalen indien wordt uitgegaan van de gerealiseerde opbrengsten (zie tabel 1). Als basis hiervoor hebben wij gebruik gemaakt van de in de jaarrekening² verantwoorde parkeeropbrengsten. Er dient rekening te worden gehouden met het feit dat op deze cijfers geen accountantscontrole is verricht waardoor wij dus geen zekerheid hebben over de betrouwbaarheid van deze cijfers.³ Hierdoor is het door ons berekende bedrag als indicatief te beschouwen.

² De ontvangen jaarrekening 2015 is in conceptvorm.

³ De jaarrekeningen van PAC zijn niet voorzien van een controleverklaring. Ze zijn slechts voorzien van een samenstellingsverklaring.

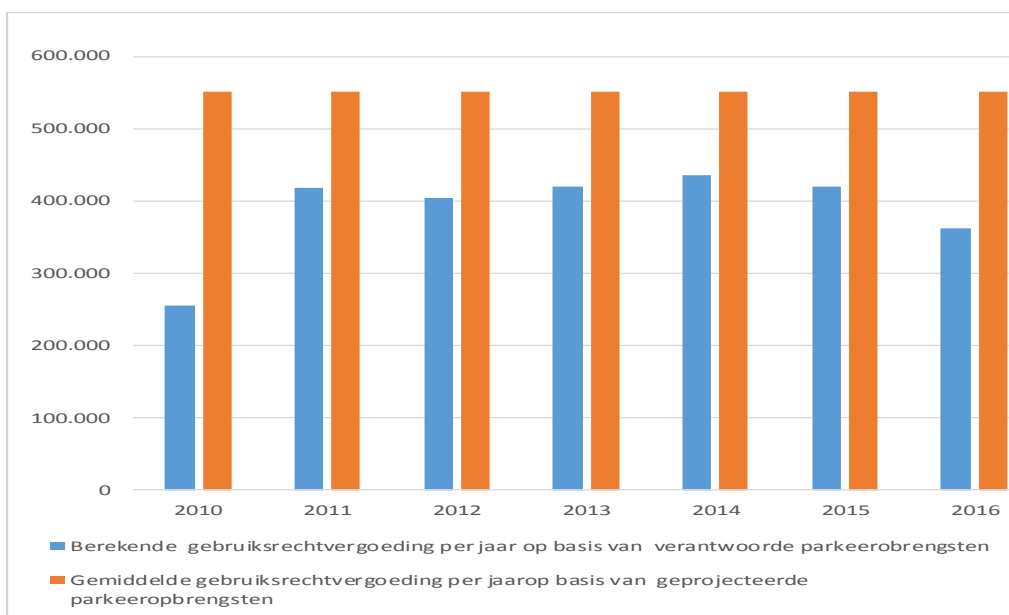
Tabel 1 Overzicht van de parkeeropbrengsten en de berekende gebruiksrechtvergoeding over de periode 2010 – 2016

Jaar	Parkeeropbrengsten conform de jaarrekeningen PAC NAF	Gebruiksrechtvergoeding op basis van de 25% v/d gerealiseerde opbrengsten NAF	Gebruiksrechtvergoeding op basis van geprojecteerde opbrengsten	Verschil
2010	1,020,030	255,008	550,503	(295,495)
2011	1,674,328	418,582	550,503	(131,921)
2012	1,619,644	404,911	550,503	(145,592)
2013	1,678,496	419,624	550,503	(130,879)
2014	1,741,334	435,334	550,503	(115,170)
2015	1,677,315	419,329	550,503	(131,174)
2016	1,447,827	361,957	550,503	(188,546)
Totaal	10,858,974	2,714,744	3,853,521	(1,138,777)

Wij hebben ook de jaarlijkse gebruiksrechtvergoeding die op basis van de geprojecteerde opbrengsten afgedragen zou moeten worden, zichtbaar gemaakt in tabel 1. Voor de periode 2010 tot en met 2016 komt dit neer op een totaalbedrag van NAF 3.853.521⁴. Op basis van de verantwoorde opbrengsten komen wij uit op een lager bedrag aan gebruiksrechtvergoeding, namelijk NAF 2.714.744. PAC heeft over de periode 2010 tot en met 2016 minder aan opbrengsten gegenereerd waardoor de berekende gebruiksrechtvergoeding NAF 1.138.778 lager uitkomt dan geprojecteerd was. In figuur 2 is de verhouding tussen de berekende gebruiksrechtvergoeding op basis van de verantwoorde opbrengsten versus de geprojecteerde gebruiksrechtvergoeding zichtbaar gemaakt.

⁴ Uitgaande van de in het inschrijvingsformulier van PAC vermelde gebruiksvergoeding van NAF. 5.500.527 voor de periode van 10 jaar komt dit neer op gemiddelde NAF 550.503 per jaar. Voor de periode 2010 tot en met 2016 is dit 7 maal het gemiddelde bedrag.

Figuur 2. Overzicht van de berekende versus de geprojecteerde gebruiksrechtvergoeding over de periode 2010 - 2016

Uit de cijfers blijkt dat PAC niet voldoende opbrengsten heeft gegenereerd om te voldoen aan het bedrag van de gebruiksrechtvergoeding waarvoor zij op het bestek heeft ingeschreven.

Vanaf de start van het beheer van de parkeerplaatsen en -terreinen heeft PAC niet voldaan aan de verplichting om de gebruiksrechtvergoeding af te dragen. Wij hebben ook niet kunnen vaststellen dat vanuit de overheid invorderingsacties zijn ondernomen om de gebruiksrechtvergoeding te innen. De interne controlemedewerker van het Ministerie van Financiën heeft ons bevestigd dat vanuit het Ministerie van Financiën geen invorderingsacties zijn ondernomen. Door de verstreken tijd en het feit dat de overheid nooit aanstalten heeft gemaakt om de gebruiksrechtvergoeding te vorderen loopt de overheid het risico dat een deel van de vordering voor verjaring in aanmerking komt.

Van de SG hebben wij vernomen dat de niet afgedragen gebruiksrechtvergoeding ook onderwerp is in de lopende besprekingen met PAC voor het formaliseren van een beheersovereenkomst. Hierbij merken wij op dat bij het bespreken van dit onderwerp de volgende aspecten belangrijk zijn:

- PAC heeft ieder jaar in haar jaarrekening onder de kop 'niet uit de balans blijvende verplichtingen' vermeld dat zij in onderhandeling is met het Land over

de vergoeding voor gebruiksrecht en daardoor nog geen bedrag hiervoor heeft opgenomen. Dit is als P.M. opgenomen. Zodoende erkent PAC dat zij een schuld aan de overheid heeft voor de gebruiksrechtvergoeding die ze moet betalen.

- De vorderingen kunnen niet in aanmerking komen voor verjaring als zij niet voldoen aan de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek over verjaringsregels.
- Kwijtschelding (van een deel) van de vordering dient volgens de bepalingen in hoofdstuk 6 van de Landsverordening financieel beheer en de bij landsbesluit houdende algemene maatregelen vastgestelde regels voor kwijtschelding en oninbaar verklaring van vorderingen plaats te vinden.

Ieder afspraak die in deze bespreking wordt gemaakt die afwijkt van hetgeen waarvoor PAC zich op het inschrijvingsformulier heeft gecommitteerd, zal leiden tot een opbrengstenderving voor de overheid. Het afwijken van de berekening van de gebruiksrechtvergoeding op basis van de geprojecteerde opbrengsten leidt al tot een verschil van NAf 1.138.788 over de periode 2010 – 2016. Alle andere afwijkingen zullen dit bedrag overschrijden.

Indien wordt afgeweken van het percentage van 25% danwel van de geprojecteerde opbrengsten zal dit leiden tot opbrengstenderving voor de overheid. Alvorens afspraken te maken over de niet afgedragen gebruiksrechtvergoeding dient de minister juridisch advies hierover in te winnen. Gestreefd dient te worden om de opbrengstenderving zo minimaal mogelijk te houden.

3.4. Afleggen van verantwoording

Volgens het bestek dient de opdrachtnemer (in dezen PAC) gedurende het eerste jaar een verantwoording (maandrapportages) in te dienen bij de overheid. Voor de volgende jaren bepaalt het bestek dat kwartaalrapportages ingediend worden. Ten aanzien van de rapportages is in het bestek bepaald welke informatie deze rapportages moeten bevatten. De rapportages dienen minimaal informatie te bevatten over:

- begrotingsbewaking;
- klachtenafhandeling;
- abonnementenbeheer;

- uitgifte van speciale parkeerplaatsen;
- parkeerhandhaving;
- aantal opgelegde proces-verbalen;
- aantal wielklemmen;
- bezettingsgraad; en
- storingen.

Verder bepaalt het bestek dat vóór 1 april van het daarop volgende jaar verantwoording afgelegd dient te worden middels een jaarverslag voorzien van een controleverklaring van een accountant.

Wij hebben van de SG vernomen dat het Ministerie van VVRP inmiddels de jaarrekeningen over 2011 tot en met 2016 van PAC heeft ontvangen, echter zijn er geen kwartaalrapportages ontvangen. Van PAC hebben wij vernomen dat zij inderdaad geen kwartaalrapportages hebben uitgebracht. Zoals reeds vermeld zijn deze jaarrekeningen niet voorzien van een controleverklaring. Een reden voor het niet laten controleren van de jaarrekeningen door een accountant kon door PAC niet worden gegeven.

3.5. Analyseren van de rapportages

In paragraaf 6.8 van het bestek is bepaald dat het Ministerie van VVRP de uitvoering van de opdracht door de opdrachtnemer evalueert door periodiek overleg te houden. In deze overleggen dienen met name de inhoud van de door PAC ingediende verslagen te worden besproken. Van de besprekingen dienen verslagen te worden gemaakt. Aangezien het Ministerie van VVRP niet beschikt over de vereiste verslagen heeft het Ministerie van VVRP tot op heden in strijd met het bestek geen evaluatie gedaan over de uitvoering van de opdracht door PAC.

Eén van de aspecten die onder het toezicht van het Ministerie van VVRP valt is de begroting en het resultaat van het beheer van de parkeerplaatsen. Uit de verantwoordingen van PAC blijkt dat de behaalde resultaten in de afgelopen jaren niet voldoende waren om in de betreffende jaren alle kosten verbonden aan het beheer van de parkeerplaatsen inclusief de gebruiksrechtvergoeding volledig te dekken. Indien de gebruiksrechtvergoeding in mindering wordt gebracht op de resultaten van de diverse jaren zal PAC voor alle jaren uitkomen op een negatief resultaat (zie hiervoor de resultaten na aftrek van de gebruiksrechtvergoeding in tabel 2).

Tabel 2 Nettoresultaat PAC over periode 2010 – 2016 na aftrek van de gebruiksrechtvergoeding

Jaar	Netto resultaat exclusief gebruiksrechtvergoeding Naf	Gebruiksrechtvergoeding op basis van de 25% voorgesteld door PAC Naf	Netto resultaat inclusief gebruiksrechtvergoeding Naf
2010	(101.310)	255.008	(356.318)
2011	(115)	418.582	(418.697)
2012	301.449	404.911	(103.462)
2013	199.993	419.624	(219.631)
2014	176.448	435.334	(258.886)
2015	204.635	419.329	(214.694)
2016	136.476	361.957	(225.481)
Totaal		<u>2.714.744</u>	<u>(1.797.168)</u>

Dit geeft een indicatie dat PAC het beheer en de exploitatie van de parkeerplaatsen en -terreinen in de binnenstad niet rendabel heeft kunnen uitvoeren. Door het uitblijven van toezicht door het Ministerie van VVRP zijn de redenen hiervoor niet geanalyseerd en is de minister niet tijdig ingelicht over de ontwikkeling rondom de opbrengsten van PAC. Hierdoor zijn er geen correctieve maatregelen genomen. De SG heeft in dit kader aangegeven dat het toezicht vóór de oprichting van de Nieuwe Bestuurlijke Organisatie (hierna: NBO) onder het Secretariaat Stadsvernieuwing viel. Na de oprichting van de NBO heeft het ministerie volgens de SG veel tijd genomen om alle taken over te nemen die volgens het businessplan aan het Ministerie van VVRP zijn toebedeeld. Als gevolg hiervan heeft het lang geduurd voordat het Ministerie van VVRP zowel kwantitatief als kwalitatief ingericht kon worden.

Pas in 2016 is het Ministerie van VVRP begonnen met het plegen van overleg met PAC en de belangenorganisaties. Verder gaf de minister aan dat na het formaliseren van de beheersovereenkomst vorm zal worden gegeven aan de toezichtfunctie.

Zonder optimaal toezicht is de minister niet in staat om zorg te dragen dat het beleid met betrekking tot parkeren in de binnenstad wordt uitgevoerd en dat de gewenste resultaten worden behaald.

4 Ontwikkelingen rondom het parkeren in de binnenstad

Hierna zullen wij ingaan op bepaalde ontwikkelingen rondom het beheer en de exploitatie van de openbare parkeerplaatsen en -terreinen in de binnenstad. Deze analyse van de ontwikkelingen laat zien wat de gevolgen zijn van het implementeren van de aanbevelingen.

4.1 Het formuleren van een nieuw parkeerbeleid voor de binnenstad

In de inleiding van het bestek 'Beheer en exploitatie van openbare parkeerplaatsen en -terreinen in Punda en Otrabanda' is vermeld dat een adequaat parkeerbeheer in de binnenstad een wezenlijk onderdeel uitmaakt van het Stedelijk Ontwikkelingsplan 2001-2005 (hierna: SOP). Dit plan is door het voormalige eilandgebied Curaçao als een meerjarig beleidskader vastgesteld. In het SOP is voorzien in een 'Parking Authority' voor Curaçao. De toenmalige overheid heeft besloten om de uitvoering van dit beleid uit te besteden. Uitgaande hiervan is destijds de opdracht aan PAC verstrekt. Inmiddels is de periode waarop SOP betrekking had verlopen. Met de oprichting in 2010 van het land Curaçao en de NBO is geen nieuw beleid geformuleerd door het Ministerie van VVRP met betrekking tot openbaar parkeren in de binnenstad. Het Ministerie van VVRP heeft per eind 2016 een beleidsnota 'Parkeren in Punda en Otrabanda' geformuleerd die in maart 2017 door de minister is goedgekeurd.

Volgens de nota heeft het Ministerie van VVRP uitgaande van de huidige parkeersituatie in de binnenstad de volgende knelpunten geïdentificeerd:

1. Er zijn bijna geen parkeerplaatsen beschikbaar in het kernwinkelgebied in Punda voor bezoekers die kort willen parkeren. Er zijn 153 parkeerplaatsen in het kernwinkelgebied die in strijd met de officiële toezegging van de sector Openbare Werken gereserveerd zijn door verschillende instanties.
2. In Otrabanda worden parkeerplaatsen die voor bewoners bestemd zijn, in beslag genomen door bezoekers om parkeerplaatsen waarvoor betaald moet worden te vermijden.
3. In Punda en Otrabanda worden verschillende openstaande privéterreinen gebruikt als parkeerplaatsen tegen betaling. Dit leidt volgens PAC tot minder opbrengsten voor haar.

Uit interviews die wij met DMO en SKO hebben gehouden, hebben wij van hen vernomen dat zij en ook hun leden de bovenvermelde knelpunten onderkennen.

Uitgaande van de geïdentificeerde knelpunten zijn in de beleidsnota de volgende beleidsdoelen geformuleerd met betrekking tot het parkeren in de binnenstad:

- De binnenstad biedt in 2030 een goede bereikbaarheid voor bewoners, bezoekers en werkers.
- Het parkeerproduct biedt een effectief gebruik van de beschikbare parkeervoorzieningen en minder zoekverkeer.
- De reservering van parkeerplaatsen in de binnenstad is alleen mogelijk voor ministers, Statenleden, consulaten, dokters en medische instellingen.

Verder staat in de beleidsnota dat de minister bovenvermelde doelen wil realiseren door het introduceren van verschillende parkeerzones (kort parkeren, lang parkeren, bewoners van de binnenstad) voor betaald parkeren. Voor kort parkeren in het kernwinkelgebied is vermeld dat het tarief verhoogd zal worden naar NAF 2,- per uur met een maximum van 2 uur parkeertijd⁵. Voor lang parkeren blijft het tarief ongewijzigd⁶.

In het vierde kwartaal van 2017 heeft het Ministerie van VVRP door een consultant een enquête over 'Wensen en behoeften van de Binnenstad gebruikers' laten afnemen bij diverse gebruikers van de binnenstad (1.180 personen). De meeste (83%) van de geënquêteerden zijn Curaçaoënaars. De leeftijd van de geënquêteerden ligt voor het grootste deel tussen de 30 en 69 jaar. Wij hebben de kwaliteit van de enquête niet beoordeeld. Het resultaat van de enquête hebben wij als indicatief gebruikt. Uit de resultaten blijkt het volgende:

- De meeste mensen gaan niet vaak naar de binnenstad.
- Slechts 13% van de mensen die naar de stad komen, kopen in de winkels. 87% van de geënquêteerden bezoeken de binnenstad om andere redenen.
- 83% van de geënquêteerden hebben moeite om snel een parkeerplaats te vinden.

⁵ In het beleid is vermeld dat indien mogelijk de parkeermeters ook zodanig kunnen worden ingesteld dat in plaats van het parkeervaknummer het kentekennummer wordt ingevoerd en dat dit alleen twee keer ingevoerd kan worden (dus een maximum van vier uur). In haar reactie geeft de minister aan dat de maximale parkeertijd conform het goedgekeurde beleid 2 keer 2 uur bedraagt.

⁶ NAF 1,- per uur

- 85% van de geënquêteerden hebben aangegeven ergens anders hun inkopen te doen dan in de binnenstad. Als voornaamste reden hiervoor zijn de kwaliteit en variëteit van het productenaanbod vermeld alsook de presentatie van de winkels.
- Slechts 12% van de geënquêteerden zal kiezen om in de binnenstad te kopen als de parkeergelegenheid verbeterd wordt.

Hieruit kan worden geconcludeerd dat de parkeersituatie in de binnenstad niet de belangrijkste reden is voor de daling van de interesse van de kopers om in de binnenstad te kopen. Naast het parkeerbeleid dient tevens een beleid te worden geformuleerd om de binnenstad aantrekkelijk te maken voor de kopers.

4.2 Afsluiten beheersovereenkomst

In de beleidsnota is opgenomen dat voor het uitvoeren van het nieuwe beleid eerst een contract dient te worden afgesloten met PAC om de uitvoering en handhaving van de voorstellen in de nota mogelijk te maken. Zoals vermeld in de nota zijn de beleidsvoorstellen met PAC besproken en heeft PAC aangegeven bereid te zijn om daaraan mee te werken onder andere door de parkeermeters te her-programmeren. Een tijdsaanduiding voor het sluiten van het contract en de uitvoering van het beleid is echter niet vermeld.

Wij hebben van het Ministerie van VVRP vernomen dat de overheid momenteel in bespreking is met PAC voor het formaliseren van een beheersovereenkomst. Wij merken hierbij op dat zoals vermeld in paragraaf 2.1 van het bestek, bij het aflopen van de overeenkomst het beheer opnieuw dient te worden aanbesteed. De Landsverordening financieel beheer bevat bepalingen waarin is voorgeschreven wanneer afwijking van openbare aanbesteding mogelijk is.

4.3 Optreden tegen overtreding van de Parkeermeterverordening

In de Wegenverkeersverordening Curaçao 2000⁷ is voor het overtreden van de Parkeermeterverordening aan de PAC de bevoegdheid gegeven om de wielen te klemmen van de voertuigen die onrechtmatig zijn geparkeerd omdat zij het verschuldigde parkeergeld niet hebben betaald. Volgens DMO en SKO leidt het

⁷ P.B. 2013 no. 41 (G.T.), artikel 117

klemmen van voertuigen ertoe dat mensen de keuze maken om hun inkopen buiten de stad te doen waar zij geen parkeergeld moeten betalen en geen risico lopen op een wielklem. Een gevolg hiervan is volgens DMO dat steeds minder mensen naar de stad zullen komen waardoor de winkels in de stad steeds minder opbrengen en diverse winkels hun deuren sluiten. Tot op dit moment hebben, volgens informatie van de DMO, een totaal van 23 winkels⁸ in de binnenstad (aan de Punda-zijde) hun deuren gesloten.

Uit de beleidsnota blijkt dat het Ministerie van VVRP in de periode dat ze bezig waren met het opstellen van de beleidsnota, de mogelijkheid met PAC heeft besproken om in plaats van wielen te klemmen over te gaan tot het uitschrijven van bekeuringen op kentekennummer. Een knelpunt hierbij is dat de huidige Wegenverkeersverordening het uitschrijven van processen-verbaal alleen maar toelaat aan de bestuurder van een voertuig en niet aan de hand van het kentekennummer. Door het klemmen van de wielen krijgt men toegang tot de bestuurder die voor de overtreding moet betalen.

Het Ministerie van VVRP is bezig met het voorbereiden van een nieuw wetsvoorstel dat het mogelijk maakt om de boete op basis van het kentekennummer uit te schrijven zonder dat de wielen van het voertuig geklemd hoeven te worden.

Zolang de wet niet wordt aangepast is het niet mogelijk om bekeuringen op kentekennummer uit te schrijven in de plaats van het klemmen van de wiel.

⁸ Aantal bijgewerkt door de Rekenkamer op 22 augustus 2018 door waarneming ter plaatse van de leegstaande panden.

4.4 Het voorzien van de parkeermeters van het wapen van Curaçao

Wij hebben in december 2017 geconstateerd dat bepaalde parkeermeters voorzien zijn van de afbeelding van het wapen van Curaçao (zie figuur nr. 3). In de bespreking met PAC in januari 2018 hebben wij aan hen gevraagd of zij toestemming hebben gekregen van de overheid om de afbeelding van het wapen op hun parkeermeters te

Figuur 3 Foto december 2017

plaatsen. De directeur gaf aan niet op de hoogte hiervan te zijn. Bij navraag door hem binnen zijn organisatie bleek dat zij geen toestemming hiervoor hebben. De directeur heeft aan ons medegedeeld dat zij ervoor zullen zorgen dat de afbeelding van de machines wordt verwijderd. Wij

Figuur 4 Foto augustus 2018

moesten echter constateren dat de machines ten tijde van het afronden van dit onderzoek per eind augustus 2018 nog steeds voorzien waren van de afbeelding van het wapen (zie datum op het venster van de parkeermeter in figuur nr. 4).

Het risico van het plaatsen van deze afbeelding op de parkeermeters is dat de indruk wordt gewekt dat de overheid verantwoordelijk is voor deze machines. Immers, een wapen is een symbool van een familie, organisatie, land, stad, gemeente, waterschap of provincie. In dit geval is het een symbool van Curaçao en dient het als herkenningsteken van het land. In principe kan het wapen van een land niet zomaar door iedereen vrij worden gebruikt. Gebruikelijk is dat voor het gebruik van het wapen de overheid schriftelijk toestemming verleent.

In de regel dient een verzoek om het wapen van het Land te gebruiken schriftelijk bij de regering te worden ingediend en dient het verzoek te zijn voorzien van een beschrijving van het doel en de wijze waarop men het wapen wil gebruiken.

Wij hebben ook geconstateerd dat de afbeelding van het wapen op de parkeermeters niet het officiële wapen van Curaçao is. In figuur 5 is een afbeelding van het officiële

wapen ten opzichte van de afbeelding op de parkeermeters geïllustreerd. Hieruit blijkt dat de afbeelding van het wapen op de parkeermeters aangepast is.

Figuur 5 Afbeelding van het officiële wapen van Curaçao t.o.v. het afgebeelde wapen op de parkeermeters

Officieel wapen Curaçao

Wapen op parkeermeters PAC

Wij hebben niet kunnen vaststellen of door het Land richtlijnen zijn uitgevaardigd die het gebruik en/of wijzigen van het wapen van het Land of het ontwerpen en gebruiken van een eigen wapen regelt.

Zolang geen richtlijnen worden uitgegeven om het gebruik van het wapen van Curaçao te regelen zal de overheid geen greep hebben op het gebruik van het wapen en kan de overheid geen maatregelen treffen om het wijzigen van het wapen tegen te gaan.

5. Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

Uit het vervolgonderzoek concluderen wij dat de ministers belast met de portefeuille van VVRP sinds de publicatie in 2012 van ons rapport geen maatregelen hebben genomen om de door de Rekenkamer geconstateerde tekortkomingen weg te werken. Pas aan het einde van 2016 heeft het Ministerie van VVRP een beleidsnota 'Parkeren in Punda en Otrobanda' geformuleerd welke in maart 2017 door de minister is goedgekeurd. In deze nota zijn voorstellen gedaan om de bestaande knelpunten op te lossen. Een tijdsaanduiding voor de uitvoering van het beleid is echter niet vermeld. Momenteel is het Ministerie van VVRP bezig met het voeren van besprekingen met PAC om een beheersovereenkomst te formaliseren.

Uit de ontwikkelingen rondom het parkeren in de binnenstad hebben wij de hierna volgende punten geconstateerd:

1. Het bekeuren van overtreders van de parkeermeterverordening in plaats van het klemmen van wielen niet mogelijk is zolang de Wegenverkeersverordening niet wordt aangepast.
2. De parkeermeters zijn zonder medeweten en toestemming van de overheid door PAC voorzien van een afbeelding van het wapen van het Land. Deze afbeelding van het wapen wijkt af van het wettelijke voorgeschreven ontwerp.
3. De overheid heeft geen regels uitgevaardigd waarin het gebruik van het wapen is voorgeschreven.
4. Diverse winkels in de stad zijn in de afgelopen jaren gesloten. Wij konden echter niet vaststellen of er sprake is van een causaal verband tussen het betaald parkeren in de binnenstad, het klemmen van wielen en de sluiting van deze winkels.

5.2 Aanbevelingen

Minister

Op basis van onze bevindingen hebben wij de minister aanbevolen om in de besprekingen over de formalisatie van de beheersovereenkomst tevens de volgende vijf punten mee te nemen:

1. De berekening van de gebruiksrechtvergoeding uitgaande van het percentage van 25% waarvoor PAC zich heeft gecommitteerd op de inschrijvingsformulier;
2. De vordering op PAC wegens achterstallige gebruiksrechtvergoeding. De minister dient juridisch advies in te winnen om te bepalen hoe de achterstallige gebruiksrechtvergoeding alsnog gevorderd kan worden alsmede opbrengstenderving voor de overheid te voorkomen danwel te minimaliseren. Voor het bepalen van de verschuldigde gebruiksrechtvergoeding dient PAC de jaarrekeningen te laten voorzien van een controleverklaring;
3. Tijdige betaling van de toekomstige gebruiksrechtvergoedingen alsmede welke sanctie zal worden opgelegd bij het niet nakomen van de betalingsverplichting;
4. Tijdig en volledig indienen van de voorgeschreven rapportages door PAC. Duidelijk opnemen in de beheersovereenkomst welke rapportages moeten worden ingediend, de datum voor het indienen van deze rapportages en waar de inhoud aan dient te voldoen; en
5. Een bepaling opnemen in de beheersovereenkomst om het uitschrijven van processen-verbaal te regelen. Dit zal van toepassing zijn op het moment dat de Wegenverkeersverordening wordt aangepast.

Daarnaast hebben wij de minister aanbevolen om:

1. In samenwerking met de minister van EO een economisch beleid te laten formuleren gericht op het aantrekkelijk maken van de binnenstad met nadruk op de presentatie van de winkels en de kwaliteit en variëteit van hun productenaanbod;
2. De SG op te dragen om ervoor te zorgen dat het Ministerie van VVRP in het vervolg de toezichtfunctie naar behoren uitvoert;
3. Na te gaan of het gebruik van het wapen van Curaçao geregeld is. Indien blijkt dat dit niet het geval is bevelen wij de minister aan om het daarheen te doen leiden dat het gebruik van het wapen wordt geregeld alsmede op welke wijze hier toestemming voor dient te worden aangevraagd; en

4. PAC erop te attenderen dat zij zonder toestemming en/of medeweten van de overheid de afbeelding van het wapen van Curaçao hebben aangepast en op hun parkeermeters hebben geplaatst.

Staten

Wij bevelen de Staten aan om gebruik makende van het recht om vragen te stellen zo snel mogelijk, nu de besprekingen nog gaande zijn, aan de minister te vragen binnen welk tijdsbestek een beheersovereenkomst met PAC zal worden afgesloten voor de resterende looptijd van de opdracht en of de minister de aanbevelingen van de Rekenkamer meeneemt in deze besprekingen. Tevens bevelen wij de Staten aan om de minister erop aan te dringen dat de gebruiksrechtvergoeding alsnog wordt geïnd.

6. Ambtelijke en bestuurlijke reactie

De bevindingen van dit onderzoek zijn op 28 augustus 2018 aan de minister en de SG gepresenteerd. Tevens zijn de aanbevelingen met hun besproken. De opmerkingen van de minister en de SG naar aanleiding van deze presentatie zijn in het conceptrapport verwerkt waarna het rapport conform de met hen gemaakte afspraak op 5 oktober 2018 tegelijkertijd voor wederhoor aan zowel de SG als de minister is aangeboden.

Op 25 oktober 2018 hebben wij een verzoek namens de SG ontvangen om hem wegens zijn uitlandigheid uitstel te verlenen voor het indienen van zijn reactie. Op 9 november 2018 hebben wij een reactie ontvangen van de minister waarin zij het volgende aangeeft:

“Ik deel uw conclusie dat, ondanks de inzet daartoe en het gestelde in onze bespreking op 28 augustus 2018 naar aanleiding van uw presentatie, onvoldoende voortgang is gerealiseerd in het wegnemen van de door u sinds 2011 gepresenteerde bevindingen. Er is echter de afgelopen maanden sinds eind 2017 extra ingezet om definitief te voldoen aan de aanbevelingen en conclusies gesteld in uw rapport van 23 juni 2011. Het bereiken van een optimaal niveau van het beheer van de openbare parkeerplaatsen en -terreinen in de Binnenstad vraagt forse inspanningen van mijn ministerie. De noodzaak om met urgentie maatregelen te treffen is evenwel onmiskenbaar. Ik ben echter van mening dat de in maart 2017 goedgekeurde Parkeernota en de lopende inspanningen om het te implementeren en de afspraken met PAC spoedig schriftelijk vast te leggen om op basis hiervan gefundeerd nakoming te eisen, aantonen dat het voor mijn ministerie menens is.”

7. Nawoord Rekenkamer

De Rekenkamer constateert op basis van het uitgevoerde onderzoek en de reactie van de minister dat de aanbevelingen van de Rekenkamer zoals opgenomen in haar mededeling aan de minister en het rapport aan de Staten na ruim 7 jaar nog steeds niet zijn doorgevoerd en er ook geen andere stappen zijn ondernomen om de gesignaleerde punten op te lossen. De opeenvolgende ministers hebben weinig tot geen stappen ondernomen om deze aanbevelingen door te voeren.

Pas in 2017 is zichtbaar gestart met de implementatie van de aanbevelingen door het goedkeuren van een parkeerbeleid voor de binnenstad en het voeren van gesprekken met PAC voor het formaliseren van een beheersovereenkomst. Ondanks dat de minister in haar reactie aangeeft dat de noodzaak om met urgentie maatregelen te treffen onmiskenbaar is, loopt het proces ons inziens gestaag.

Indien de overheid er niet op korte termijn in slaagt om het proces af te ronden en het daarheen te doen leiden dat PAC het verschuldigde gebruiksrechtvergoeding betaalt, loopt de overheid het risico dat zij het gehele bedrag aan gebruiksrechtvergoeding misloopt. Dit betekent een mogelijke inkomstenderving van ruim **NAf 5.5 miljoen** voor het Land.

Bijlage 1 Lijst van geraadpleegde documenten

1. Brief minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning inzake Parking Authority Curaçao, d.d. 22 maart 2012
2. Brief aankondiging vervolgonderzoek Parking Authority Curaçao, d.d. 1 augustus 2014
3. Stedelijk Ontwikkelingsplan binnenstad Willemstad 2001-2005
4. Bereikbaarheidsplan binnenstad Willemstad
5. Parkeren in Punda en Otrobanda, november 2016
6. Omslag 'regulering parkeersituatie in de binnenstad', februari 2017
7. Regeerprogramma 2017 – 2021
8. Bestek beheer en exploitatie van openbare parkeerplaatsen en terreinen in Punda en Otrobanda, Willemstad, Curaçao 5 maart 2007
9. Inschrijfbiljet en meerjaren parkeerexploitatieveraming van Global Metals N.V., Curaçao 21 mei 2007
10. Opdrachtverstrekking door Secretariaat Stadsvernieuwing aan Global Metals N.V., 17 september 2009
11. Landsbesluit van de 31ste januari 2013, no. 13/0045, houdende vaststelling van de geconsolideerde tekst van de Wegenverkeersverordening Curaçao 2000. (P.B. 2013 no. 41)
12. Landsbesluit van de 22ste mei 2012, no. 12/2778, houdende vaststelling van de geconsolideerde tekst van de Landsverordening regelende het gebruik van parkeermeters en de heffing van parkeergelden. (P.B. 2012 no. 40)
13. Landsbesluit van de 22ste mei 2012, no. 12/2780, houdende vaststelling van de geconsolideerde tekst van het landsbesluit, houdende algemene maatregelen, van de 14de maart 2007 ter uitvoering van artikel 2 van de Parkeermeterverordening. (P.B. 2012 no. 42)
14. Jaarrekeningen 2010 tot en met 2016 van Parking Authority Curaçao
15. Rapport van de SOAB "Advies omtrent de hoogte van af te dragen gebruiksrecht door PAC en mogelijke tarief aanpassing", 1 juli 2014
16. Meeting report "Improve parking, Ministry VV7RP/PAC/DMO/SKO"

Bijlage 2 Stand van de (niet) ondernomen acties en mogelijke gevolgen

Nr.	Tekortkomingen conform rapport Rekenkamer	Aanbevelingen Rekenkamer	Reactie van de minister van VVRP	Status implementatie aanbevelingen	Mogelijke gevolgen
	Datum rapport 29/03/2012	Datum: 23/06/2011	Datum: 22/03/2012	Datum: 14/11/2018	
1	In strijd met het bestek is er geen schriftelijke overeenkomst afgesloten door de minister met PAC.	De minister dient een beheersovereenkomst af te sluiten met PAC.	"Ten aanzien van de beheersovereenkomst kan ik u mededelen dat de huidige formele relatie tussen de overheid en PAC door het bestek wordt bepaald. Dit moet natuurlijk vervangen worden door een beheersovereenkomst en uw aanbeveling in deze wordt door ons derhalve volledig onderschreven. In het verleden was de afdeling AJZ belast met de gehele juridische kwestie rondom PAC. Ik zal in deze	De SG heeft in januari 2018 aangegeven dat het ministerie is over een overeenkomst. Het ondertekenen van de overeenkomst was toen gepland per het einde van het eerste kwartaal 2018. De onderhandelingen zijn nog steeds lopend.	Conform het bestek zou een overeenkomst worden getekend voor de duur van 10 jaar. In het bestek wordt uitgegaan van 1 januari 2007, maar de opdracht is in september 2009 verstrekt en in februari 2010 is de PAC functioneel geworden.. Door het uitblijven van de overeenkomst is er nooit een formeel startdatum vastgesteld. Hierdoor is er ook geen duidelijkheid over de

Nr.	Tekortkomingen conform rapport Rekenkamer	Aanbevelingen Rekenkamer	Reactie van de minister van VVRP	Status implementatie aanbevelingen	Mogelijke gevolgen
	Datum rapport 29/03/2012	Datum: 23/06/2011	Datum: 22/03/2012	Datum: 14/11/2018	
			onze jurist vragen deze kwestie op te pakken.”		afloopdatum van de opdracht.
2	De minister heeft geen formele afspraken gemaakt met PAC over de hoogte van de gebruiksrechtvergoeding.	De minister dient de berekening van de hoogte van de gebruiksrechtvergoeding formeel af te spreken met PAC.	De toenmalige minister vermeldde in zijn reactie het volgende: “Ten aanzien van het percentage zal nog nader overleg met het ministerie EO moeten plaatsvinden voor de vaststelling van de hoogte van dit percentage. Inmiddels heb ik deze vraag bij mijn collega Minister van EO neergelegd. Na vaststelling, zal dit in nadere afspraken met PAC vastgelegd worden.”	Het ministerie heeft aangegeven nog in onderhandeling te zijn met PAC over de te betalen gebruiksvergoeding.	Het niet bepalen van het percentage voor de gebruiksrechtvergoeding dat door PAC moet worden betaald en deze formeel met PAC te regelen heeft als gevolg dat geen gebruiksrechtvergoeding aan de overheid wordt betaald. Dit leidt tot inkomstenderving voor het landskas.

Nr.	Tekortkomingen conform rapport Rekenkamer	Aanbevelingen Rekenkamer	Reactie van de minister van VVRP	Status implementatie aanbevelingen	Mogelijke gevolgen
	Datum rapport 29/03/2012	Datum: 23/06/2011	Datum: 22/03/2012	Datum: 14/11/2018	
3	In strijd met het bestek heeft PAC geen gebruiksrechtvergoeding aan de overheid afgedragen. Van de zijde van de overheid is ook geen gebruiksrechtvergoeding van PAC gevorderd.	De overheid dient de gebruiksrechtvergoeding van PAC te vorderen.	”Met betrekking tot de vordering van de opbrengsten wordt dezerzijds een alternatief voorstel gepresenteerd dat eerst met de Stichting Wegenfonds besproken dient te worden. Hiertoe is dezerzijds al een verzoek naar de Stichting gestuurd.”	Ondanks deze opmerking van de minister is tot nu toe is geen gebruiksrechtvergoeding op PAC gevorderd. Het ministerie heeft aangegeven nog in onderhandeling te zijn met PAC om alsnog de gebruiksrechtvergoeding te vorderen. Zie verder punt 1.	Het niet alsnog vorderen van de gebruiksrechtvergoeding over de afgelopen jaren betekent dat de overheid financieel benadeeld wordt.
4	In strijd met het bestek: a) heeft de PAC over 2010 geen maand-rapportages uitgebracht aan het ministerie. PAC heeft een jaar-rapportage 2010 ingediend, maar de informatiewaarde	Het ministerie dient de rapportage 2010 van PAC aan te laten passen door PAC, zodat deze in overeenstemming is met de eisen opgenomen in het bestek.	“Door ROP is inmiddels het verzoek aan PAC gedaan om de rapportage op te sturen. Bij ontvangst zal rekening gehouden worden met de door U aangegeven zaken.”	Het ministerie beschikt niet over de rapportages over 2010. Het is niet bekend of het ministerie erin geslaagd is om de rapportage van 2010 door PAC te laten aanpassen en zorg te dragen dat de daaropvolgende rapportages ook aan de gestelde eisen voldoen.	Het niet beschikken over juiste, volledige en tijdige informatie over het beheer en exploitatie van parkeerplaatsen door de PAC heeft tot gevolg dat de minister niet in staat kan zijn om

Nr.	Tekortkomingen conform rapport Rekenkamer	Aanbevelingen Rekenkamer	Reactie van de minister van VVRP	Status implementatie aanbevelingen	Mogelijke gevolgen
	Datum rapport 29/03/2012	Datum: 23/06/2011	Datum: 22/03/2012	Datum: 14/11/2018	
	<p>voldoet niet aan de eisen gesteld in het bestek. Namelijk er was geen, of onvolledige informatie betreffende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • begrotingsbewaking • klachtenafhandeling • abonnementenbeheer • uitgifte speciale parkeerplaatsen • parkeerhandhaving • aantal wielklemmen • bezettingsgraad • stringen <p>b) is het jaarverslag 2010 van PAC niet voorzien van een controle-verklaring.</p>			<p>Het ministerie heeft verder aangegeven geen verantwoordingen van PAC over de jaren na 2010 te hebben ontvangen.</p>	<p>adequaat toezicht te kunnen houden op de functionering van de PAC met betrekking tot het beheer van de parkeerterreinen in de binnenstad. De minister heeft hierdoor geen zekerheid of het beheer en exploitatie van parkeerplaatsen door PAC volgens de voorwaarden van het bestek worden uitgevoerd.</p>

Nr.	Tekortkomingen conform rapport Rekenkamer	Aanbevelingen Rekenkamer	Reactie van de minister van VVRP	Status implementatie aanbevelingen	Mogelijke gevolgen
	Datum rapport 29/03/2012	Datum: 23/06/2011	Datum: 22/03/2012	Datum: 14/11/2018	
5	Het ministerie voert geen analyse uit van de verantwoordingen die door PAC worden ingediend.	Het ministerie dient de verantwoordingen van PAC te analyseren en de resultaten hiervan vast te leggen.	Zie punt 4 onder reactie van de minister.	Aangezien het ministerie geen verantwoordingen heeft ontvangen van de jaren na 2010 kon het ministerie geen analyse uitvoeren.	Het ontbreken van een analyse van de verantwoordingen van PAC door het ministerie kan ertoe leiden dat de minister niet in staat is om tijdig adequate beheersingsmaatregelen te nemen.
6	Er wordt geen overleg gevoerd door het ministerie met PAC over de bevindingen van de analyse en een vastlegging van de afspraken hierover wordt ook niet gedaan.	Het ministerie dient de resultaten van de analyse van de verantwoordingen met PAC te bespreken en de gemaakte afspraken vast te leggen.	Zie punt 4 onder reactie van de minister.	Volgens de SG was het ministerie VVRP niet belast met PAC en is zich pas in 2016 gaan bemoeien met de PAC. Voorheen was het ministerie niet volledig ingericht dat het ministerie alle taken die aan haar zijn toebedeeld kon oppakken.	Het ontbreken van overleg en formele afspraken met PAC kan tot gevolg hebben dat de overheid haar toezichtfunctie op de naleving van de afspraken door PAC niet optimaal kan uitvoeren.